

ΚΛΙΜΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Αἱ Ἀθῆναι κεῖνται ὑπὸ τὴν 37° , $58'$ καὶ $20''$ Βορείου Πλάτους, καὶ εἰς ἀπόστασιν 8 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἡ ἀτμοσφαιρικὴ αὐτῶν κατάστασις εἶναι εὐμετάβλητος εἰς ἄκρον· οὐδέποτε ἀπὸ δέκα ἤδη ἐτῶν κατέβη τὸ θερμόμετρον κάτω τοῦ μηδενός, ἐκτὸς κατὰ τὴν νύκτα τῆς 31 Ἰανουαρίου 1858, καθ' ἣν ὁ ὑδράργυρος ἔδειξε 4, 09 τοῦ $R.$, ἀλλ' οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι τὸ ψῦχος τοῦ 1858 ἦτον ὅλως ἐκτακτον· ἡ δὲ μέση θερμοκρασία εἶναι 13, 97 τοῦ $R.$, καὶ ἡ μεγίστη θερμότης φθάνει ἐν σκιᾷ μὲν 33 $R.$ ἐν ἡλίῳ δὲ 43. $R.$

Ὁ ἄνεμος πνέει διαρκῶς ἐν Ἀθήναις· τούτου ἕνεκεν ὁ κοινωρτὸς εἶναι ἀδιάλειπτος, καὶ πολλάκις καλύπτει ὡς νέφος τὴν πόλιν· εὐτυχῶς ὅμως ὦν ἀργιλωδῆς, οὔτε τὸ στῆθος οὔτε τοὺς ὀφθαλμοὺς βλάπτει.

Ὁ οὐρανὸς εἶναι πάντοτε αἶθριος καὶ λαμπρὸς, καὶ, ὡς λέγει ὁ Βάϋρων, οὐρανὸς νεφελώδης εἶναί τι ἐν Ἀθήναις σπάνιον καὶ ἐπιθυμητόν.

Ἡ πρὸς μεσημβρίαν τροπὴ τῶν οἰκιῶν εἶναι πάντοτε προτιμητέα κατὰ τε τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα· ἡ δὲ πρὸς βορρᾶν εἶναι νουσώδης, διότι ὁ βόρειος ἄνεμος διερχόμενος τὸν χειμῶνα μὲν δι' ὀρέων χιονοσκεπῶν, τὸ θέρος δὲ διὰ λατομείων καὶ ἀκρωρείων καταζήρων, πνέει σφοδρότατος.

Τὸ ἔαρ, δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ἐν Ἀθήναις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ λήγει μετὰ τοῦ Ἀπριλίου, ἡ μέση κατ' αὐτὸ θερμοκρασία εἶναι 13, 07 Ρ. Ὀλίγοι ἀνάπτουσι πῦρ τὸν χειμῶνα εἰς τὰς οἰκίας των. Τὸ δὲ θέρος ἐπανέρχεται αἰφνιδίως περὶ τὸν Μάϊον, ἀλλ' οἱ διαρκῶς πνέοντες ἄνεμοι καὶ ἰδίως ἡ θαλασσία αὔρα καθιστῶσι τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους διαμονὴν ἐν Ἀθήναις ἀβλαβήν.

Τὰ ὕδατα τῆς Ἀττικῆς, περιέχοντα ἱκανὴν ποσότητα νήτρου, εἶναι ἀξιόλογα· κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐπιζητεῖται τὸ ὕδωρ τῆς Καισαριανῆς διὰ τὴν πεπτικὴν αὐτοῦ δύναμιν. Ἐν τούτοις καλὸν ἦτον οἱ μὴ πίνοντες ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου νὰ προμηθεύωνται ὕδωρ διηθησμένον.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἀθηνῶν συμποσοῦται εἰς 45,000 ψυχῶν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων εἶναι κατὰ πολὺ ὑπέρτερος τοῦ τῶν ἀποθιώσεων. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἀπογραφὴν, ἐντὸς τοῦ ἔτους 1857 ἐγεννήθησαν 1222, ἐνῶ ἀπεθίωσαν μόνον 864. Καὶ δὲν εἶναι διόλου σπάνιον ν' ἀπαντήσῃ τις οἰκογενειάρχης μόλις τεσσαρακονταετεῖς ἔχοντας δέκα, ἑνδεκα, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ δωδεκάδα ὅλην τέκνων. Οἱ τὴν ἑκατονταετηρίδα φθάνοντες δὲν εἶναι ὀλίγοι. Ἡ Ἰατρικὴ Μέλισσα τῶν Ἀθηνῶν, ἱατρικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, μνημονεύει πολλὰ μακροβιότητος παραδείγματα, λίαν περίεργα· ἐν τῷ πίνακι λ. χ. τῶν ἀποθιώσεων τοῦ 1858 εὗρομεν τρεῖς μὲν ἀποθιώσαντας ἐν ἡλικίᾳ 120 ἐτῶν, ἓνα δὲ ἐν ἡλικίᾳ 112, ἓνα ἐν 110, καὶ ἓνα ἐν 105.

Ἐκ τοῦ εἰρημένου ἱατρικοῦ συγγράμματος ἐρανιζόμεθα τὰ ἐξῆς ὑγιεινὰ παραγγέλματα· « Τὸ κλίμα τῶν Ἀθηνῶν ἔχον τὰς ιδιότητας διαφόρων κλιμάτων εἶναι ὑγιεινὸν καὶ καλὸν πρὸς οἴκησιν ἀνθρώπων ἐν οἷαδήποτε κλίματι γεννηθέντων, καὶ τοῦ Ἰσπανοῦ καὶ τοῦ Ἰταλοῦ καθὼς καὶ τοῦ Ἀγγλοῦ καὶ τοῦ Γάλλου καὶ τοῦ Γερμανοῦ. Οἱ πρώτην φορὰν ὁμῶς ἐπισκεπτόμενοι τὰς Ἀθήνας, κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα, οὐδὲν ἐκ τῆς συνήθους αὐτῶν ἐξεως περὶ τε τὴν δίαιταν καὶ περὶ τὴν ἐνδυμασίαν πρέπει νὰ μεταβάλλωσι, καθότι αἰφνιδία τις τῆς ἀτμοσφαίρας μεταβολὴ δυνατόν νὰ φέρῃ λυπηρὰ ἐπακόλουθα. Ἐὰν ὁμῶς ἐπισκεφθῶσι τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸ θέρος, καὶ ἰδίως ἐὰν ἔρχονται ἐκ ψυχροτέρων τοῦ ἡμετέρου κλιμάτων, μετὰ τινὰς ἡμέρας πρῶτον μὲν ἐλαττοῦται ἡ ὄρεξις αὐτῶν, ἰδίως μάλιστα πρὸς βρῶσιν κρεατερῶν τροφῶν· δεύτερον δὲ ἀναπτύσσεται αὐτοῖς ἐπιθυμία τις πρὸς βρῶσιν καὶ πόσιν ὑποξύνων ποτῶν· δέον τότε νὰ ὀλιγοστεύσωσι σμικρόν τι τό τε σύνολον τῶν τροφῶν καὶ ἰδίως τὰς κρεατερὰς, καὶ ἀντικαταστήσωσιν τινὰς τούτων διὰ φυτικῶν, καὶ πρὸς τούτοις ν' ἀποφεύγωσι τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ τὰς λίαν κυπιαστικὰς ἐργασίας. Ὅσοι λάβωσι τὰς προφυλάξεις ταύτας τάχιστα ἐγκλιματίζονται.

« Ὅσοι ὁμῶς, ὀλιγοροῦντες τὰς ὑγιεινὰς αὐτὰς προφυλάξεις, ζῶσιν ἐν Ἀθήναις, ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πατρίσι, πάσχουσι πυρετὸν διαλείποντα ἢ γαστρικόν, καὶ ὁ μὲν πρῶτος θεραπεύεται ἀμέσως διὰ τῆς κινήσης, τοῦ δὲ δευτέρου πρέπει πρῶτον νὰ προηγηθῇ ἐμετικὸν ἢ καθάρσιον, ἔπειτα δὲ νὰ γίνῃ χρῆσις τῆς κινήσης ἵνα προληφθῇ ὁ ἐνδεχόμενος τυφοειδὴς πυρετός.

« Πάντοτε δὲ κατὰ τε τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος εἶναι ὠφέλιμος ἡ φλανέλα κατάσαρκα· τὸ θέρος ὁμῶς δύναται τις

ἴσως ν' ἀντικαταστήσῃ ἀκινδύνως τὴν φλανέλαν διὰ περιθωρακίου ἐκ μουσελίνης. »

Ἐπειδὴ δὲ αἱ νύκτες εἶναι λίαν ὀροσεραὶ οὐδέποτε πρέπει νὰ κοιμᾶται τις εἰς τὸ ὑπαιθρον ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὑπὸ σκηνήν. Ἀναπόφευκτον δ' ἔτι εἶναι καὶ τὸ κωνωπεῖον εἰς τοὺς κοιτῶνας ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου μέχρι Σεπτεμβρίου.
